The Global Galvanizing Awards 2018

Ing. Petr Strzyž – Asociace českých a slovenských zinkoven, z.s.

Cílem soutěže The Global Galvanizing Awards je ocenit architekty, stavební inženýry a konstruktéry za nejúčelnější a nejvíc inovativní užití žárově pozinkované oceli v architektuře a stavebnictví. Neméně důležitým faktorem byla funkčnost a estetika konstrukce. Speciální pozornost pak byla věnována projektům demonstrujícím přínos žárového zinkování k udržitelné výstavbě.

Hlavním posláním každé takové soutěže je zviditelnění a propagace staveb, u kterých je použita žárově pozinkovaná ocel. Některé národní nebo regionální asociace pořádají tento typ soutěží již několik desítek let. V roce 2009 se k nim přidalo také Evropské sdružení asociací žárových zinkoven (EGGA) a vyhlásilo 1. ročník soutěže o nejlepší evropskou stavbu s užitím žárově pozinkované oceli - European Galvanizing Award 2009. V roce 2012 (2. ročník) byla soutěž již celosvětová a z toho důvodu došlo k přejmenování na International Galvanizing Awards. Do 3. ročníku soutěže přihlásilo své projekty ještě více zemí a název byl změněn na The Global Galvanizing Awards 2015 a pro rok 2018 se název už nijak neměnil.

Jednotlivé národní a regionální asociace, z různých částí světa, přihlásily do 4. ročníku soutěže celkem 36 projektů. Projekty byly posuzovány ve dvou oddělených kategoriích a byly vyhlášeny 2 hlavní ceny:

„Judges Award“ (Cena odborníků) – projekty hodnotila porota odborníků ze světa architektury a designu.

„Industry Award“ (Cena průmyslu) – byla zvolena zástupci průmyslu žárového zinkování prostřednictvím jednotlivých účastnících se asociací.

Kromě těchto dvou hlavních cen porota odborníků vyzdvihla další dva projekty **Highly Commended** (Doporučený projekt) a následně vybrala **nejlepší stavbu z každé země** (Vybrané projekty), které přihlásily do soutěže své projekty prostřednictvím svých asociací.

Projekty byly hodnoceny z hlediska efektivního a inovativního využití zinkování v architektuře a stavebnictví, stejně jako i funkčnosti a estetiky příslušné stavby. Zvláštní pozornost byla věnována také prokazatelnému přispění zinkování k udržitelnosti výsledné stavby. Přístup účastníka k zinkování a jeho začlenění do jednotlivých fází projektu byl rovněž považován za důležitý faktor při hodnocení.

Vítězem **Ceny odborníků** (Judges Award) – se stal projekt **Silo** v dánské Kodani. Silo je součástí proměny kodaňského severního přístavu – rozsáhlé postindustriální zástavby, která se v současnosti transformuje na novou městskou čtvrť. Dle návrhu dánských architektů COBE pro klienty Klaus Kastbjerg a NRE Denmark se 17 podlažní stavba bývalého sila na obilí spolu s největší průmyslovou budovou v této oblasti proměnily na „Silo“ - budovu s byty i veřejnými funkcemi.

Aby bylo možné upravit průmyslovou betonovou fasádu sila dle současných standardů, vnější plášť se obložil, zatímco interiér byl zachován v jeho surové a nedotčené podobě. Hranatá venkovní fasáda, která je tvořena pozinkovanou ocelí, slouží jako klimatický štít. To umožnilo zachovat tvar budovy, především pak její charakteristickou výšku. (foto: Rasmus Hjortshøj – COAST)

Vítězem **Ceny průmyslu** (Industry Award) – se stal projekt **Arts West Building** v australské Melbourne. ARM a Architectus zahájily spolupráci s fakultou umění a filozofie při University of Melbourne. Jejich úkolem bylo přizpůsobit prostory budovy pro objektově orientované vzdělávání. Současné učebny tak musí být uzpůsobeny pro prezentaci předmětů z bohatých univerzitních sbírek.

Velmi osobitá fasáda budovy Arts West vznikla průlomovým a mimořádně inovativním použitím oceli. Fasádu zdobí výjevy vybraných objektů z celkem 23 kulturních sbírek univerzity. Fasáda je současně pasivním solárním prvkem a symbolickým ztvárněním architektonických a pedagogických ambicí fakulty umění a filozofie.

Pozinkování jako úprava ocelových rámů na vnějším plášti fasády bylo vybráno z několika důvodů. Žebrování fasády funguje jako protisluneční clona chránící celoskleněnou stěnu budovy pod ním a současně je nosným prvkem pro grafické ztvárnění objektů z unikátních univerzitních sbírek. Jednotlivé obrazy jsou doslova vlisovány do fasády a zvědavým kolemjdoucím se odhalují v různých denních dobách z různých úhlů pohledu. Architekti k tomu dodávají: „Zinkování je samozřejmě skvělý způsob, jak ochránit ocelovou konstrukci. Nám se ale líbí také skvrnitý a krystalický efekt, který technika zinkování přináší. Vzhled se postupem času mění – ze světlého reflexního materiálu se stává matný šedý povrch. Zinkování dalo fasádě surový vzhled, o který jsme usilovali. Velmi se nám také líbila nestálost výsledku kusového žárového zinkování 8mm oceli.“ (foto: Warrick Baker)

Doporučený projekt a oběhové hospodářství – **Green House, Utrecht, Nizozemí**

Stavba Green House (skleník) je tvořena restaurací s vlastní městskou farmou a konferenčním centrem. V souladu s principy oběhového hospodářství je celou budovu možné rozebrat. Díky vysokému stupni přesnosti se jednotlivé ocelové komponenty snadno demontují a následně zase spojí dohromady. Zvláštností ocelového rámu této stavby je jeho čtvercová roštová struktura, umožňující různé konfigurace budovy s jednou a toutéž stavebnicí.

Za patnáct let může být celá budova rozebrána a znovu sestavena na úplně jiném místě. Možnost opakovaného použití hrála významnou roli také při výběru materiálu pro realizaci projektu.

Celý pavilon byl navržen jako generická stavebnice s demontovatelným ocelovým rámem, tvořená žárově zinkovanými ocelovými profily. Zinkování bylo použito také u mřížových nosníků pro fasádu, střechu (včetně střešní konstrukce malého skleníku), zábradlí a schodiště pavilonu.

Žárově zinkovaná ocel dokonale podtrhuje odvážný charakter této stavby a i záměru městského skleníkového zemědělství. Architekti také připouští, že právě žárové zinkování je skvělou volbou pro demontáž a následné opětovné sestavení budovy, protože při manipulaci nedochází k poškození ochranného povlaku. (foto: Pictures by cepezed / Lucas van der Wee)

Doporučený projekt: Architektonická památka - Saar-Polygon, Ensdorf, Německo

V roce 2012 skončila v německém Sársku po více než 250 letech těžba uhlí. Jako pomník připomínající tuto hornickou oblast a vzdávající poctu všem horníkům, ale i jako symbol pohledu do budoucnosti, byl v Ensdorfu postaven unikátní Saar-Polygon.

Tento unikátní projekt v sobě snoubí minulost, období změn i budoucnost. Je tak připomínkou klíčové součásti historie tohoto regionu – těžby uhlí. Saar-Polygon je již nyní jednou z pozoruhodných památek Saarlouis, přičemž nabízí úchvatný výhled až do Francie nebo Lucemburska.

30 m vysoká stavba z žárově zinkované oceli je průchozím monumentem, který je tvořen dvěma nakloněnými věžemi propojenými mostem. Podle toho, z jakého směru se na monument díváte, mění svůj tvar. Vidět tak můžete pravoúhlý oblouk, inverzní trojúhelník, obrácené písmeno V, přesýpací hodiny či písmeno T padající na bok. Tvar polygonu vzdáleně připomíná také nosné konstrukce, které byly používány při podzemní těžbě uhlí. (foto: Jan Siefke)

Vybíralo se z projektů realizovaných v letech 2015 – 2017 a vítězové byli ocenění v průběhu mezinárodní konference žárového zinkování INTERGALVA 2018 v Berlíně.

Českou a Slovenskou republiku reprezentovaly 4 nejlepší projekty soutěže Czech and Slovak Galvanizing Award 2018. Nejlépe hodnocenou stavbou za Českou a Slovenskou republiku byl Komenského most v Jaroměři (autoři: Vladimír Janata, Mirko Baum a David Baroš), jinak vítěz Czech and Slovak Galvanizing Award 2018. (foto: Tomáš Vojtíšek)

Všechny přihlášené stavby jsou vynikajícími příklady rostoucího používání zinkování v oblasti architektury a stavebnictví na celém světě. Doufáme, že budou sloužit jako inspirace pro ostatní.

Vybrané projekty:

Altán pro kola - Hindenburger Platz, Mainz, Německo (foto: SYRA Schoyerer Architekten)

Hôtel des Communes - Les Herbiers, Francie (foto: Takuji Shimmura)

Magazzino Automatico Verticale - Ceramica Sant'Agostino, Ferrara, Itálie (foto: © Alex Filz – Stahlbau Pichler)

Sídlo ÖAMTC - Vídeň, Rakousko (foto: Toni Rappersberger)

Vodní tobogán Magicone - Land of Legends Aqua Park, Antalya, Turecko (foto: Polin Waterparks)

Petr Strzyž - AČSZ (info@acsz.cz)